

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

VII. ÉVFOLYAM 12. SZÁM • 2014. DECEMBER • ÁRA: 150 FT

„Segítsünk az embereknek,
hogy fölfedezzék
a keresztény üzenet örömét:
a szeretet és
az irgalmasság üzenetét.”

(Ferenc pápa)

Martos Levente Balázs atya a pápa munkatársai között

Talán nem túlzás azt állítani, hogy óriási megtiszteltetés érte a Magyar Katolikus Egyházat és a Szombathelyi Egyházmegyét, amikor Ferenc pápa kinevezte Martos Levente Balázs atyát a Pápai Biblikus Bizottság tagjának. A nemzetközi szervezet működéséről, a feladatokról is kérdeztük őt.

Mint pap, nyilván élete középpontjában áll a Szentírás. De sokan más irányokban művelik ki jobban magukat, például egyháztörténelemből, liturgiából. Ön miért a bibliikumot választotta?

Amikor papnövendék lettem, nagyon hálás voltam Istennek,

hogy valami fontos, nagy tervbe, az ő tervébe kapcsolódhatok be. Közben viszont voltak egyéni érdeklődéseim is: szerettem például nyelveket tanulni. Így aztán kezdettől arra gondoltam, olyasmiben igyekszem elmélyülni, amiben fontos szerepet kapnak a különféle idegen nyelvek. Akkoriban még nem is igen ismertem az összes teológiai tárgyat, de a Bibliát azért is fontosnak éreztem, mert ezen át valóban Isten szava szólított meg engem, és szólíthatott meg mindenki mást is. Ráadásul úgy láttam, hogy az egész Egyház vagy a rendszerváltás éveiben a magyar Egyház különösen is mintha egyetlen nagy feladat előtt állna: elfeledett hagyományait kell felélesztenie, mintha valaha élő, mára kissé eltompult érzékeit kellene újra elevenné tennie. Az Írásokban van valami egészen hasonló: ősi hagyományok, amelyek mégis életre keltenek.

Miért fontos, hogy a keresztény emberek olvassák a Szentírást?

A Szentírás olyan, mintha az Egyház anyanyelve lenne. Szinte mindig olyan szavakkal dobálózunk, amelyeknek szentírási háttere van, és ha helyesen akarjuk érteni egymást, illetve helyesen akarjuk érteni Istent, ismernünk kell ezt az anyanyelvet. A világ ma másként beszél, sok szempontból elvesztettük a közös nyelvet, fiatalok és idősek például sokkal nehezebben értik egymást, mint egykor. Akkor viszont újra le kell fordítanunk a dolgokat, mai nyelven kell elmondanunk. A Szentírás egyetlen egész, s közben mégis nagyon sokféle. Aki igazán el akar mélyedni benne, szinte ál-

landóan kihívásokkal szembeáll, mert különböző hagyományokat, olykor ellentmondásos valóságokat kell kibékítenie egymással. A Szentírás ugyanakkor mégsem rendezetlen egész, hanem éppen ebben a sokféleségben megvalósuló egységben tanít arra, hogyan lehetünk ma hívő keresztények.

A bibliikum terén végzett munkája során milyen kutatási irányokban dolgozott, dolgozik?

Eddig két nagyobb témakörrel foglalkoztam, legalábbis tudományos szinten. Előbb főleg Szent Pál leveleiről, azután meg Márk evangéliumáról írtam. Megfogott Pál apostol szenvedélyes, lendületes személyisége, illetve az a határozott, szinte sietős, mégis egészen emberi Jézus, akiről Márk evangélista ír. Azt hiszem, nagyon sokat tanultam az ókori világról, a korabeli zsidóságról is, miközben ezeket a tanulmányokat készítettem. Megdöbbentő, mennyire sokrétű, gondolkodó világban éltek az elődeink is, és mennyire konkrétan, közvetlenül látták a világot.

Mióta működik a Biblikus Bizottság, és mi a feladta, szerepe az Egyházban? Hogyan lesz valaki a bizottság tagja?

A Pápai Biblikus Bizottságot XIII. Leó pápa hozta létre 1902-ben. Akkoriban bíborosok alkották, akiknek az volt a feladatuk, hogy elutasítsák a Szentírással kapcsolatos tévedéseket. A II. Vatikáni Zsinat idejére a helyzet jelentősen átalakult. A zsinati dokumentumokkal együtt a bizottság is stílust váltott, miután Boldog VI. Pál pápa új szabályokkal látta el. Célját, hogy minél többen olvassák, ismerjék és szeressék Isten szavát, konstruktív javaslatokkal, szakmai munkával igyekszik elérni. Tágabb értelemben a pápa tanítóhivatalát segíti, illetve konkrétan megmutatja, milyen gazdagság származhat a Katolikus Egyházban az Írásokkal való foglalkozásból.

A bizottságba a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia jelölt. Úgy tűnik, hogy a római döntéshozók elengedőnek találták eddigi tudományos munkámat. Remélem, hogy ez a továbbiakban is így lesz...

Mi lesz a bizottságban a feladata? Hogyan dolgozik, mennyit vagy mikor ülésezik a bizottság?

Erről még nagyon kevés biztosat tudok mondani. A bizottság alapszabálya szerint legalább évente egyszer ülésezik Rómában. A mai távközlési és informatikai eszközök azonban a távmunkát is lehetővé teszik. A legközelebbi közös munkanapokra való felkészülés, témakijelölés, feladatkiosztás már megkezdődött.

Molnár Péter

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171/35 • 2014. november • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

Szent Márton ünnepe Egyházmegyénkben

Több napon át ünnepelte a Szombathelyi Egyházmegye védőszentjét, Szent Mártont. Az idei esztendő abban is különleges volt, hogy dr. Veres András megyéspüspök megnyitotta a 2016-ban esedékes Jubileumi Évet előkészítő időszakot.

Szent Márton ünnepén megmozdul a Szombathelyi Egyházmegye. Vas és Zala számos településén megemlékeznek az egyházmegye védőszentjéről, aki Szombathelyen született 1700 évvel ezelőtt. Minden település igyekszik sajátjává tenni az ünnepet. A szombathelyi Brenner János Általános Iskola diákjai Szent Márton életéről szóló színdarabot mutattak be a Székesegyházban. Répcelakon Szent Márton Vásárt tartottak, és kiállítás nyílt a művelődési házban Aigner Géza plébánosnak a szenthez kötődő gyűjteményéből. Sárváron az ünnepet évek óta összekötik a Szent László Általános Iskola elsőseinek befogadásával. A diákok közül a fiúk nyakkendőt, a lányok sálat kaptak, valamint egy talentes levelet. Több településen, például Jánosházán, Nemeskoltán és Kőszegen lampionos felvonulást szerveztek.

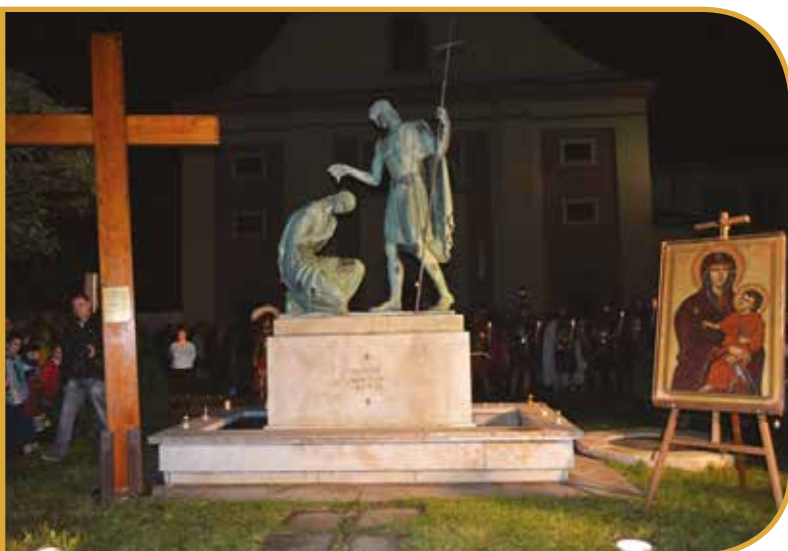
Szombathelyen évek óta hagyomány, hogy Szent Márton ünnepének előestéjén a Werner-kórus közreműködésével közösen imádkozzák papok és hívek a zsoltosmát a Székesegyházban. Az idei alkalmat különlegessé tette, hogy az ünnepre a katolikus ifjúsági világtalálkozókeresztje és a Mária-ikon is Szombathelyre érkezett. Valószínűleg meg Szent Márton példája nyomán a szolidaritás kultúráját – buzdított beszédében dr. Veres András megyéspüspök ezen az estén. Több százan vettek részt a vesperást követő lampionos felvonuláson. F fiatalok és idősek égő lámpásokkal a kezükben haladtak a Szent Márton-templom előtt található szoborig, amely azt a jelenetet ábrázolja, amikor Szent Márton megkereszteli édesanyját. Az ünnepi megemlékezést koszorúzás zárta.

November 8-án, szombat délelőtt került sor a Szent Márton-napi ünnepi szentmisére a szombathelyi Székesegyházban, dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök vezetésével. Szentbeszédében kiemelte: Szent Márton a cselekvő szeretetre mutatott példát az embereknek. Cselekvés nélkül, konkrét tettek nélkül semmit sem ér a szeretet. A szentmise végén közösen imádkoztak a Szent Márton-oltárnál az egyházmegye papjaiért és híveiért, felidézve a védőszent életének egy-egy követendő példáját.

November 9-én a szombathelyi Szent Márton-templomban mutatott be ünnepi szentmisét a főpásztor, aki megnyitotta a 2016-os Szent Márton Jubileumi Évet előkészítő időszakot is. A következő egy évben számos programmal igyekszik az egyházmegye a hívó és nem hívó emberekhez közelebb vinni az ókori Savariában született Márton személyét, alakját és lelkiségét. Ennek egyik fontos része, hogy a szent ereklyéjét az egyházmegye minden részébe elviszük majd.

Molnár Péter

RÖVID HÍREK

Összesen 521,5 millió forint átcsoportosítását rendelte el a kormány az egyházakat megillető hit- és erkölcstanoktatáshoz kapcsolódó támogatások biztosítása érdekében – derül ki a Magyar Közlöny november 14-i számában megjelent kormányhatározatból. Az Orbán Viktor miniszterelnök által aláírt határozat rögzíti: a többletforrást a Miniszterelnökség idei, rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékából csoportosítják át, azonnali hatállyal.

Elbúcsúzott hazánktól az ifjúsági világtalálkozók keresztje. Tizenkét meglátogatott város, több ezer megtett kilométer után az ifjúsági világtalálkozók keresztje és az azt kísérő Mária-ikon november 15-én elbúcsúzott Magyarországtól.

November 17-én kezdődtek a zarándokok fürdőjének felújítási munkálatai a Vatikánban, melynek során kialakítanak egy olyan részt is, ahol a hajléktalanok zuhanyozhatnak. A pápai főalamizsnás kérésére néhány római plébánia is felszerelt zuhanyzókat.

Ferenc pápa levelet intézett a G20-országok vezetőihez. November 15-én és 16-án az ausztráliai Brisbane adott otthont a G20-csúcstalálkozónak. Ferenc pápa azt kéri a G20-országok vezetőitől, hogy ne feledjék: e politikai és technikai jellegű viták mögött emberi életek forognak kockán, tehát igencsak nyugtalanító volna, ha ezek a viták elvi szinten maradnának.

Kilencven éve, 1924. november 16-án született Budapesten Kada Lajos érsek, az első magyar származású apostoli nuncius. Kada Lajos érsek a világ legtávolabbi pontjain is megmaradt magyarnak, és – ha nem is hivatalosan – képviselte a magyar Egyház és nemzet érdekeit, akkor is, amikor a hivatalos magyar diplomatáktól joggal óvakodtak a nyugatra szakadt magyarok és a szabad világ diplomatái.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF
A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Csendes adventi gondolatok

Adventi időben belépni a templomba mindig különös érzéssel tölt el. Miért más ilyenkor a templom? Miért érzékenyebb ilyenkor az ember a szépre és a jóra? Mi az, ami ennyire magával ragad?

Ha szentmisére akarok menni, korábban kell kelnem, hiszen a rorate misék ideje van. Halk orgonaszó, pislákoló gyertyafény, letisztult, egyszerű énekek várnak ilyenkor. Melegebben kell öltözni, hiszen ez is hozzá tartozik. Csendes, szótlan utamat az istenháza felé sokszor a léptem alatt ropogó hó kíséri. Hószállingózás... milyen szép... s közben már dúdoló: „Harmatozzatok, égi magasok!”

Megérkezem. Különös, most jóval többen vannak a megszokottnál. A gyóntatószék előtt már sorok állnak. Magam is elgondolko-dom... Szeretnék minden rorate misén itt lenni, és szentáldozáshoz járulni, úgyhogy én is leteszem a terheket... Most megtisztult a lelkem, őriznem kell, hogy így várhassam a Megváltó születését. Csend van bennem és várakozás. Megszólal a csengő, és a már korábban magamban dúdolt ének csendesen, mégis a hívek sokasága által határozottan felzendül. Korán van, mégsem álmos senki, még a gyerekek is nyugodtan, szépen, imára kulcsolt kézzel figyelnek. De szép lenne ez az év minden napján. „Menjetekek békével!” Máris vége? Elindulok. Milyen szépen indult a reggel, milyen jó a levegő, már beszélgetnek az emberek, a gyerekek játszadoznak a friss hóval. Mindenki igyekszik a dolgára.

Isten munkálkodik a szívekben, talán még kegyelmét is bőségebben árasztja, hogy akik ilyen szeretettel készülnek a karácsony ünnepére, valóban meg tudják élni az ő születésének örömét.

Kovács József

A valláskülönbség, a szent rend és szerzetesfogadalom akadályai

Valláskülönbség akadályai egy katolikus és egy meg nem keresztelt személy között áll fenn, amelynek eredete szinte az első századokig megy vissza, mert világos volt mindenki előtt, hogy a házasságban a vallási különbség sok esetben nehézségeket okozhat. Az Anyaszentegyház ennek a házassági akadálynak a bevezetésével védeni kívánja a katolikus fél hitét és vallásgyakorlásának háboríthatatlanságát, továbbá biztosítani szeretné a gyermekek nyugodt és békés katolikus nevelését, valamint a felek és a család számára a teljes életközösséget.

Ez az akadály közvetlenül csak a katolikus felet érinti (közvetetten a nem katolikus felet is), mivel tisztán egyházi akadály, így felmentés adható alóla, ha a katolikus fél eskü alatt kijelenti, hogy minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy megtartva hitét, gyermekeit a Katolikus Egyházban keresztelteti meg és katolikus nevelésben részesíti őket.

A szent rendből származó akadály természetfeletti okokból korlátozza a házassághoz való jog gyakorlását, mert a papi rend felvétele nem kötelező, hanem önként vállalt kötelezettség, amellyel a latin egyházban az ősi hagyomány alapján együtt jár a nőtlen, önmegtartóztató élet. A cölibátust nem követeli meg szükségképpen a papság természete, de mély kapcsolatban van vele és ezt fejezi ki az egyházi rend házassági akadályai.

A hatályos jog szerint ez az akadály minden klerikusra, tehát a diakónusokra, a papokra és a püspökökre vonatkozik akkor, ha érvényesen vették fel a szent rendeket. Mivel tisztán egyházi akadályról van szó, lehetséges felmentést kérni alóla, amelyet a Szentszék adhat meg. A cölibátus törvénye alól azonban egyedül csak a pápa adhat felmentést. Ahhoz azonban, hogy ez alól a házassági akadály alól megadják a felmentést, nem elég a megfelelő és ésszerű ok, hanem diakónusok esetében súlyos okra, papok esetében nagyon súlyos okra van szükség, püspökök esetében pedig még sohasem adtak felmentést.

A szerzetesfogadalom akadályai rokonságot mutat a papi rend akadályával, mert mindkettő sajátos vallási kötelezettséget ad. Míg az egyházi rend szentségében a szent rend jelenti az akadályt, addig a szerzetesi fogadalom esetében maga a fogadalom az akadály oka, hiszen a szent szolgálattevő a tisztasági ígéretével kíván osztatlan szívvel szolgálni Krisztusnak, a szerzetes pedig a fogadalommal akarja magát teljesen a Jóistennek adni, belsőleges jegyesi szeretettel. Így nézve a kötelezettséget és a fogadalmat, könnyebben megérthetjük, hogy a latin egyház miért tekinti összeegyeztethetetlennek a szent rendet és a szerzetesi fogadalmat a házasság állapottal.

A hatályos egyházi jog szerint, aki szerzetesi intézményben, nyilvános és örökös tisztasági fogadalmat tett az illetékes egyházi előljáró előtt, azt kötelezi a szerzetesfogadalom akadályai. Mivel tisztán egyházi akadályról van szó, ezért lehetséges a felmentés alóla. A pápai jogú szerzetesi intézményekben tett fogadalom alól a Szentszék, az egyházmegyei jogú intézményben tett fogadalom alól pedig a helyi ordinárius adhat felmentést.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

A keresztség szentségéről

A keresztség a szentségek ajtaja, mely tényleges alakjában vagy legalább vágy formájában szükséges az üdvösségre. Általa az emberek megszabadulnak a bűnöktől, Isten gyermekeivé születnek újjá, és eltörölhetetlen jeggyel Krisztushoz hasonlónak válva az Egyház tagjai lesznek. Érvényesen csakis valódi vízzel való lemosás és megfelelő formájú szavak útján lehet kiszolgáltatni.

A keresztség rendes kiszolgáltatója a püspök, a pap és a diakónus. Ha azonban a rendes kiszolgáltató nem elérhető, a keresztséget megengedetten szolgáltatja ki a hitoktató vagy más erre felhatalmazott személy, sőt szükség esetén minden ember (még a megkeresztetlen is), akit megfelelő szándék vezérel.

Általános szabály, hogy a felnőttet saját plébániatemplomában kereszteljék, a gyermeket pedig szüleinek saját plébániatemplomában. Más plébánia területén csak a lakóhely szerinti plébános írásos hozzájárulásával lehet a keresztségben részesülni. A keresztséget kórházban és magánháznál is ki lehet szolgáltatni, de csak szükség esetén.

Bár keresztelni bármely napon lehet, mégis ajánlatos, hogy a keresztség húsvéti jellegének kiemelése végett a szentséget húsvét vigíliáján vagy vasárnap szolgáltatassák ki, amikor Jézus feltámadásáról emlékezik meg az Egyház. Lehetőség van szentmisében is keresztelni.

Ami pedig a keresztelés életkorát illeti, az Egyházi Törvénykönyv a következőt mondja ki: „A szülők kötelesek gondoskodni arról, hogy a gyermekek már az első hetekben megkapják a keresztséget; a születés után mielőbb, sőt már a születés előtt forduljanak a plébánoshoz, hogy gyermekük számára kérjék a szentséget, és hogy erre kellő felkészítést kapjanak.”

Ipacs Bence

Mindenkire odafigyelnek a szakemberek és önkéntesek

A Szombathelyi Egyházmegyében különösen is jól működnek a szociális intézmények. A következőkben bemutatkozunk a Hársfa ház, a RÉV Szolgálat, illetve a Szikla Szociális Központ.

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Hársfa ház Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Nappali Ellátója megváltozott munkaképességű emberek számára kínál nappali ellátást. A részletéről N. Farkas Rita vezetőt kérdeztem.

Milyen feladatokat lát el a Hársfa ház?

Intézményünkben megváltozott munkaképességűek részére tudjuk a nappali ellátás nyújtotta előnyöket biztosítani. Rendelkezésünkre áll pszichiáter szakorvos, lelkes, szociálterapeuta, szociálpedagógus, szociális munkás, mediátor és mentálhigiénés munkatársak.

Hány emberrel találkoznak a szakemberek nap mint nap? Mit kell tudnunk az életkorukról?

A nappali ellátásba felvehetőek a 18 év feletti férfiak és nők. Intézményünkben jelenleg a legfiatalabb ellátottunk 20 éves, a legidősebb 62 éves. A Hársfa házban 70 fő veszi igénybe a nappali ellátást, akikre 3 terápiás munkatárs és 1 szakmai vezető jut. A kapcsolattartás napi rendszerességgel zajlik. Közel 50 főnek folyamatos napi 4 órás munkát tudunk biztosítani a MOVE Zrt. által.

Nemrég elindították a Nyitott csütörtökök programot és a Párbeszéd Fórumot, mit kell tudnunk ezekről?

Fontosnak tartottuk, hogy szervezett formában kapjanak széleskörű tájékoztatást azok, akik érdeklődnek a ház szolgáltatásai iránt. A Munkaügyi Központtal, az Önkormányzattal, a Karitás csoportokkal felvettük a kapcsolatot, emellett Facebook oldalunkon is próbáljuk elérni a célközönséget. Minden héten nyitott csütörtök délelőttök várják az érdeklődőket és hozzátartozóikat. Itt lehetőség

van kérdéseket feltenni, valamint a Hársfa ház bemutatása és körbejárása is megtörténik. Próbamunka végzésére is van alkalmuk az érdeklődőknek. Bevezetésre került, hogy minden hónapban tartunk Párbeszéd Fórumot, ahol jelen vannak a nappali ellátásba felvettek. A mediációs (konfliktuskezelés) technikák alkalmazásával próbálunk mintát mutatni a problémásnak tűnő helyzetek megoldására. Rendkívül jó tapasztalataink vannak, és azt látjuk, hogy a fejlődés elengedhetetlen velejárója, hogy egy kicsit megálljunk, visszatekintsünk, mit hogy csináltunk az elmúlt hónapban. Az előretétekintéskor a következő hetek megtervezésekor pedig próbálunk tanulni a múlt hibáiból.

Hogyan lehet a közösséget folyamatosan életben tartani? Számítanak önkéntesek segítségére is?

A szolgáltatások egyéni szükségletekre alapozott, hosszabb távú ellátásokat kínál, amely nagymértékben épít a kliensek aktív és felelős részvételére, valamint a nyitott programokon résztvevők kooperatív készségére. A készségfejlesztés az ellátottak igényeinek megfelelően megvalósulhat egyéni tréning vagy csoportos foglalkozások keretében, család vagy más segítők bevonásával. A szabadidő hasznos, kulturált eltöltéséhez biztosítunk sajtó- és irodalmi termékeket, társasjátékokat, sporteszközöket, tömegkommunikációs eszközöket. Önkénteseket szívesen fogadjunk. Jelenleg egy önkéntes vesz részt aktívan heti három alkalommal a ház munkájában, életében.

1996-ban kezdte meg működését a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálata a vasi megyeszékhelyen. Az itt dolgozók rendkívül sokoldalú munkát végeznek. Takács Katalin szakmai vezetőt a mindennapokról és a kihívásokról is kérdeztem.

Hogyan indult el a szolgálat Szombathelyen, melyek a legfontosabb feladatai?

Még 1993-ban kezdődött az a szakmai egyeztetés, amelyen a németországi Karitás munkatársaival a jövőbeni szolgálatok hazai lehetőségeiről és kereteiről – a német minta magyarországi adaptációjáról is történt az együtt gondolkodás. 1996-ban, Budapest után másodikként kezdte meg működését Szombathelyen a RÉV. Azóta a törvényi szabályozás változásai és a pályázati lehetőségek adta keretek miatt a szolgálat sokat változott, de lényegében és tartalmában már 18 éve töretlen módon segít a rászorulóknak. Azt is mondhatnánk, hogy szolgálatunk felelősen nagykorúvá vált. Jelenlegi feladatai közé tartozik a szenvedélybetegek nappali, közösségi és alacsonyküszöbű ellátása, függően az igénybevételtől.

Mely korosztály vesz részt leginkább a szolgálat programjain?

A szenvedélybetegek korbéli eloszlása a szerfogyasztásukat tekintve különböző módon jelenik meg. A droghasználóknál a függőség már 16 éves kor felett, illetve a 20-as éveik első felében jelentkezik. Az alkoholbetegek jelentős része a középkorúak közül kerül ki. Így elmondható, hogy klienseink életkora a 16–76 éves kor között tendál.

Aki segíteni szeretne, hogyan csatlakozhat a RÉV csapatához? Mire lenne még leginkább szükségük?

A Szolgálat rendszeresen szervez különböző rendezvényeket, melyekre önkéntes segítőköt is szívesen várunk. Az elsősorban fiatalokat megcélzó MásOkkal program keretén belül, ami a Savária Plázában valósul meg, segítenek önkénteseink. A fiatalok számára lehetőség nyílik arra is, hogy kortársképzésben vegyenek részt. Továbbra is várjuk az érintetteket és a hozzátartozókat. Szükség lenne az összehangolt együttműködésre a problémát gyakran először érzékelő háziorvosi és a szakorvosi ellátás tekintetében a komplex pszichoszociális segítés érdekében.

Biztonság, szeretet, együttérzés – ezek a legfontosabb célkitűzései a Szikla Szociális Központnak, amely ugyancsak Szombathelyen működik. Csontos Mónika és Punokovicsné Kovács Zsanett vezetőket kérdeztem az intézmény legfőbb feladatairól.

2005 óta működik a Szikla Szociális Központ, ahol pszichiátriai betegek közösségi és nappali ellátása, foglalkoztatása történik. Melyek a legfontosabb tapasztalataik az elmúlt majdnem tíz esztendőnek?

Ellátásaink legfőbb célja, hogy az általunk gondozott pszichiátriai betegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak. Az alapot ehhez a közösségi ellátás biztosítja, melynek keretében a pszichiátriai betegek számára lakókörnyezetükben nyújtunk segítséget egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában, illetve fejlesztésében; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában. A szolgálat fennállása óta 136 fő került gondozásunkba. Segítségünkkel olyan életminőségben tudnak élni, amivel többségükönél sikerült elkerülni a korábban gyakori kórházi gyógykezelést, az otthonba, gondnokság alá kerülést, valamint a közösségi gondozás eredményességét mutatja, hogy a betegek több, mint fele nappali ellátásba és munkába kerülhetett. Képessé váltak arra, hogy napi 6 órát közösségben töltsenek és keresőtevékenységet folytassanak.

Hány főt gondoznak? Hogyan kell elképzelniük a szolgálat egy napját?

A nappali ellátás a kezdetektől maximális kihasználtsággal működik. Jelenleg 70 főt gondozunk, de folyamatos a jelentkezés, így csak rövidebb-hosszabb várakozási idő után lehet hozzánk bekerülni. A klienseink 8–12 óráig vé-

dett környezetben az Epcos Elektronikai Alkatrész Kft-nek selejtbontó munkakörben, illetve a MOVE Zrt-nek betanított munkásként dolgoznak. Terápiás segítők irányítják a munkát, akik a felügyelet mellett a mentális gondozásra is időt fordítanak. A munkaidőn kívül különböző szabadidős programokat szervezünk például filmklub, kézműves foglalkozások, színhátszókör, énekkar, bibliaóra, torna, sportnap, kirándulás. Tanácsadást, felvilágosító előadásokat szervezünk az egészséges életmódról, életvezetésről, egészségügyi ellátásokról és egyéb, a klienseinket érintő témákról.

Közeleg a karácsony, mennyiben fontosabb ez az időszak az itt dolgozóknak, illetve ellátottaknak?

Az ünnepekre külön figyelmet fordítunk, természetesen egyik legfontosabb ünnepünk a karácsony. Ilyenkor nemcsak az intézményt díszítjük ki, de a lelkeket is próbáljuk felkészíteni az ünnepre. Ebben közreműködik a karitás lelki vezetője, Horváth József atya, aki a hétköznapiakon is segíti munkánkat.

Az első lépés az ünnep felé az adventi koszorú készítése, amely minden évben közös program. Az összetartozást, az egymás iránti szeretetet erősíti hetente az imádkozással, énekléssel egybekötött gyertyagyújtás. A színhátszókör vezetője, Bodorkós Lajosné és lelkes csapata évek óta pástorjátékkal készül a karácsonyra, melyet nemcsak a saját ünnepségünkön, hanem a bogáti és a vasegerszegi szociális otthonban is bemutatnak, az ott élő idős emberek karácsonyát is szebbé téve.

Sajnos az ünnep nemcsak szép és meghitt pillanatokat hoz, hanem fokozott figyelmet is igényel a terápiás segítők részéről. Pszichiátriai betegekkel foglalkozunk, akik sok esetben nem szerető családban élnek, így a szeretet ünnepe, az otthon magányosan töltött esték jobban megviselik őket, mint a hétköznapiakon. Ezért is fontos, hogy az intézményben egy szerető közösséghez tartozzanak, itt feltöltődjenek annyira, hogy otthon átvészeljék a magányos estéket.

A Szikla intézmény nevéhez hűen szeretne védelmet, biztonságot nyújtani. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy a szeretet, az együttérzés segítő erejének köszönhetően ebben a közösségben pszichiátriai betegek állapota stabilizálódott, betegségükkel megtanultak együtt élni, elfogadják önmagukat, társaikat. *H. Pezenhófer Brigitta*

Katolikus Kollégiumok Találkozója

▲ November 7-8-án Szombathelyen a II. János Pál Katolikus Kollégium és Szakkollégium adott otthont a 8. alkalommal megrendezett Katolikus Kollégiumok Találkozásának. Soproni, győri és szombathelyi fiatalok vettek részt az eseményen.

▼ November 16-án szentmisét mutatott be dr. Veres András Nagysimonyiban. A szertartáson koncelebráltak a szomszédos plébániák atyái. Jól sáfárkodjunk a ránk bízott talentumokkal, építsük Isten országát – buzdított a megyéspüspök.

Püspöki szentmise Nagysimonyiban

Petró András zenélt Celldömölkön

▲ November 16-án Petró András, a Savaria Szimfonikus Zenekar művésze zenélt a celldömölki kegytemplomban. A diákmisén hallhatták még Kajzinger Ildikót, a celldömölki zeneiskola énektanárát és a templom ifjúsági énekkarát.

▼ November 18-án rendhagyó könyvtári délutánra várták az érdeklődőket a szombathelyi Brenner iskolába. Második alkalommal rendezték meg az Országos Iskolai Könyvtárak Éjszakája programot.

Könyvtári délután Szombathelyen

Iskolafelújítás Jánosházán

November 5-én áldották meg a jánosházi Szent Imre Általános Iskola megújult épületrészeit. Az elektromos hálózat, fűtési rendszer korszerűsítésére került sor, nyílászárókat cseréltek és szigetelték az épületeket.

Lelki délután Körmenten

November 11-én lelki délutánt tartott a körmenti Karitás. Azokkal a rászoruló családokkal, testvérekkel találkoztak, akik az elmúlt időszakban látókörükbe kerültek.

Nemzetközi kórustalálkozó

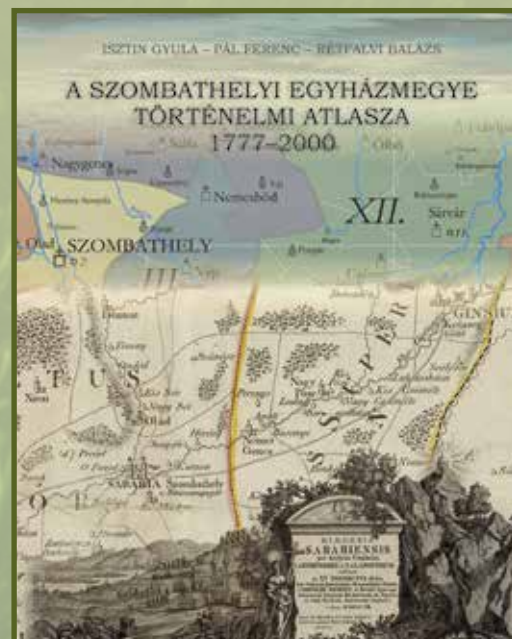
November 15-én a Zenebarátok Szombathelyi Kórusgyesületének Szent Márton Kórusa 15. alkalommal szervezett nemzetközi kórustalálkozót. Tatáról, Budapestről és Szlovéniából érkeztek a fellépők.

PROGRAMAJÁNLÓ

december 20. (szombat) 24 órás szentségimádás (Szombathely, Annunciáta nővérek kápolnája) • **december 29. (hétfő)** 18 óra Engesztelő est (Csehimindszent, Mindenszentek-templom) • **január 9-11. (péntek-vasárnap)** 17.30 óra Lelkipásztori munkatárs képzés (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

„A múlt nyomában”

Lezárult a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár „A múlt nyomában” a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár öröksépedagógiai programjának fejlesztése című TÁMOP- 3.2.13-12/1-2013-0029 számú pályázata. Az elnyert 11 489 312 Ft terhére iskolai vetélkedőket, témnapokat rendeztek a levéltár munkatársai, beszerzésre került egy 12 darabból álló nemesmásolat gyűjtemény és kiadásra került a Szombathelyi egyházmegye történelmi atlasza című kiadvány.

Karácsony az újrakezdés reménye – az ünnep szimbólumai

Várákozás, vágyakozás, harmat, Borbála-ágak, Szep-
lőtelen Szűz Mária, gyertya, éj – szent éj, vigasz,
születés, megtestesülés, istálló, ökör és szamár, pász-
torok, karácsonyfa, arany, tömjén, mirha, Szent István,
Szent János, Nap, Csillag, Szilveszter – csak néhány fogal-
lom Anselm Grün könyvéből, amely az alábbi szimbólum-
mok segítségével kutatja karácsony titkát.

A november elején beköszöntő hosszú és sötét téli es-
ték borongós hangulatában sokan várják már az adventet.
Gyakran úgy tapasztalom, hogy a nem hívók is örömmel
készülnek erre az időszakra, talán ők is megsejtenek vala-
mit a várákozás örömeiből és izgalmából, s titkon vágnak
is az ünnep tárgyiasított, harsogó, valótlan tartalma helyett
annak igazi, mélyebb jelentésének átélésére. Ahogy Anselm
Grün fogalmaz, sokakban felidéződik a boldog gyermek-
kor, a boldog kezdet, a paradicsom utáni vágyakozás. „Év-
ről évre sokan ünneplik a karácsonyt, akik bánkódnak az
elveszett gyermekkor, a boldog világba vetett szertefoszlott
hit miatt, amely egykor a karácsonyban felragyogott. Em-
lékeznek a titokzatossággal átitatott gyermekünnepekre,
a békés családi együttlétekre. De csupán az elmúlt ünne-
pekre való emlékezés még nem garanciája a mai ünnepek
sikerének. Ha nem tudatosítjuk folyton, mit is ünneplünk
tulajdonképpen, mit kell, hogy jelentsen számunkra, úgy a
karácsonynak szükségszerűen csalódást kell okoznia. Ma
nincs még egy olyan ünnep, amely erőteljesebben tudná
megmutatni a szakadékot az eszme és a valóság között,
mint a karácsony” – jegyzi meg a szerző.

Szemezzünk a szimbólumok közül!

Számomra keveset mondott a fogalom: Borbála-ágak.
Mint megtudtam, a tél elején számos vidéken szokás cse-
resznyeágot vízbe állítani, hogy aztán a meleg lakásban
karácsonyra virágot hozzanak. Ez pogány szokásból ered.
A sötét és hideg napok ellenére az ágak napfordulóra, de-
cember 25-ére életjelet adnak, vagyis kivirágognak. Anselm
Grün szerint így van ez a bensőnkkel is. „A Borbála-ágak
reményünket akarják erősíteni, hogy telünk közepette új
élet szeretne kivirágogni.” A szerző azt tanácsolja: „Keress
a kertedben ágakat, cseresznye vagy aranyfa ágakat. Tedd
azt a szobádban Szent Borbála napján egy nagy vázába.
Advent egész ideje alatt arra emlékeztet majd, minden fa-
gyos benned először, a tél közepette mégis egy virág nyílik
ki benned. A Borbála-ágak a szeretet ágai. Meg akarják mu-
tatni, a szeretet erősebb a halálnál.”

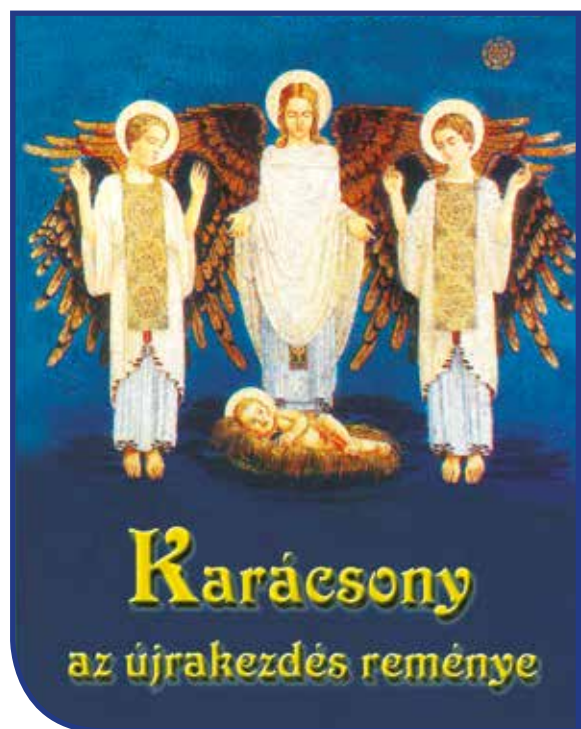
Amikor gyermekkoromban először hallottam, hogy a böl-
csek aranyat, tömjént és mirhát vittek a Kisjézusnak, a három
közül csak az aranyat ismertem. Persze érdekesen hang-
zott a tömjén és mirha is, úgyhogy hamar megjegyeztem,
de nem tudtam, melyik micsoda. Ma már tudom, viszont
a szimbolikájuk is nagyon érdekes. Lássuk, hogy fogal-

maz a szerze-
tes! „Szent Ire-
naeus az arany-
ban a gyermek
királyi méltósá-
gát, a tömjén-
ben istenségét,
a mirhában ke-
reszthalálát lát-
ja. Karl Rahner-
nél az arany a
szeretetünkre,
a tömjén a vá-
gyunkra, és a
mirha fájdal-
munkra utal. A
Legenda Aurea
más értelmezé-
seket is ismer. A királyok aranyat ajándékoztak Mária sze-
génysége miatt, az istálló rossz szaga ellen tömjént, mirhát,
hogy a gyermek végtagjait erősítsék és az ártó bogarakat
elűzzék.”

A karácsony legismertebb jelképe a karácsonyfa. De-
cember közepén ellepik a várost a fenyőárusok. Külön-
böző áron válogathatunk számos fenyőfajta közül, de aki
nem szereti, hogy a meleg szobában hullanak a tűlevelek,
vásárolhat akár műfenyőt is, amelyből ma már sajnos az
egészen giccses (a havat utánzó fehér színű) darabokat
is megtaláljuk. Ezek egyre távolabb visznek bennünket
a karácsonyfa valódi értelmétől. „A fenyő, amely télen is
megtartja zöld ruháját, az élet isteni erejének régi szimból-
luma. A karácsonyfa-állítás egy régi germán szokásra megy
vissza: a zord téli éjszakákon szokás volt a házakban zöld
ágot felaggatni a gonosz lelkek és rossz szellemek elűzésé-
re. A keresztény hagyományban a fának örökzöldnek kell
lennie, és csillogó faként Krisztust kell az otthonokba vin-
nie, hogy ezzel kiűzze onnan a félelem, ellenségeskedés és
féltékenykedés minden démonát. A karácsonyfát a keresz-
tények a paradicsom fájának értelmezték, melyről az élet
gyümölcsseit szedik. Az élet gyümölcsseit az alma és a dió
jelképezik. A fenyőfagömbök (...) a paradicsom egészének
és teljességének szimbólumai.”

Most csak három szimbólumot emeltünk ki a könyvből,
a szerző azonban 50-et sorol fel, s jellemez két-két oldalban
tömören, saját nézőpontja mellett más szakemberek és ko-
rábbi, mérvadónak tekintendő művek meghatározásait is
idézte. Ha valaki december 1-jétől kezdve minden nap ket-
tőt elolvas (mindössze négy oldal!), december 25-ére éppen
végez vele. Ez is lehet egyfajta készület adventben!

Csuti-Mátyás Zsófia

Karácsony este a családban

A legtöbb családban van valamilyen kialakult szokás a szentestével kapcsolatban. Időnként érdemes volna megvizsgálni szokásainkat: valóban keresztények-e? Karácsony este fontos a közös ima, a közös étkezés (TV nélkül). Érdemes átgondolni, hogyan történjen az ajándékozás? Tudunk-e figyelni a másikra, örülni az ő örömeinek is, tanítani erre gyermekeinket? Az ajándékokra is érdemes figyelmet fordítani: mit tartunk értékesnek? Hogyan fogadjuk a saját készítésű ajándékokat? Mit akarunk kifejezni ajándékainkkal ezen az estén? Imádkozunk-e azokért, akiket megajándékozunk, vagy a tárgyi ajándékkal „teljesítjük az elvárást”? Oda kell figyelni arra is, hogy a sok előkészület, az emiatt érzett fáradtság ne legyen kárára ünnepünknek! Semmit sem ér az alapos készület, ha hiányzik együttlétünkől a szeretet!

Karácsonyi szeretethimnusz

Ha a házamat fenyőágakkal, gyertyákkal, égőkkel és csilingelő harangocskákkal díszítem fel, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint díszletrendező.

Ha a konyhában fáradozom, karácsonyi süteményeket sütök kilószámra, ízletes ételeket főzök, és az evéshez csodálatosan megterített asztalt készítek elő, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint szakácsnő.

Ha a szegénykonyhán segédkezem, az öregek otthonában karácsonyi énekeket éneklek, és minden vagyonomat segélyként elajándékozom, de a családom felé nincs bennem szeretet, mindez semmit sem használ nekem.

Ha a karácsonyfát csillogó angyalkákkal és horgolt hópelyekkel díszítem fel, ezernyi ünnepen veszek részt, a templomi kórusban énekelek, de nem Jézus Krisztus a szívem titka, akkor nem értettem meg, hogy miről szól a karácsony.

A szeretet félbeszakítja a sütést, hogy a gyermekét megölelje. A szeretet hagyja a lakásdíszítést, és megcsókolja a házastársát.

A szeretet barátságos az időszűke ellenére is.

A szeretet nem irigyel másokat házukért, amiben jól kiválasztott karácsonyi porcelán és odaillő asztalterítő van. A szeretet nem kiált rá a gyerekekre, hogy menjenek már az útból, hanem hálás érte, hogy vannak, és útban tudnak lenni.

A szeretet nem csak azoknak ad, akiktől kap is valamit, hanem örömmel ajándékozza meg épp azokat, akik ezt nem tudják viszonzni.

A szeretet mindent elvise, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr.

A szeretet soha el nem múlik.

A videojátékok tönkremennek, a gyöngysorok elvesznek, a számítógépek elavulnak.

A szeretet ajándéka megmarad.

Összeállította: Busa Tamás és B. Markovits Eszter

Savariától a Szombathelyi Egyházmegyéig

Novemberi lapszámunkban bemutattuk, mi is az egyházmegye, és hol helyezkedik el az egyházi hierarchiában. Most egyházmegyénk történetével ismerkedhetünk meg.

A Szombathelyi Egyházmegye mai területe a Római Birodalomban Pannonia Superior tartomány északi részét alkotta. Fővárosa a Claudius császár által 50 körül alapított Savaria volt, ahol a 3. századra jelentős keresztény közösség alakult ki. Itt szenvedett vértanúságot 303 körül Szent Quirinus sziszei püspök; s itt született (316), majd ugyanitt lett katekumen Szent Márton. A keresztény lakosság a népvándorlás korában is itt maradt. Savariában a 9. században is állt keresztény templom, mely akkor a salzburgi érsek joghatósága alá tartozott. Szent István király Vas vármegyét a győri püspökséghez rendelte. A vasvári mellett azonban vannak adataink a muraszombati főesperesség működéséről is.

A vasvári társaskáptalan a 12. századtól végezte liturgikus, valamint oktató és hiteleshelyi tevékenységét egészen 1578-ig, amikor áthelyezték Szombathelyre, mely akkor a győri püspök mezővárosa volt. Ez később nagy részben hozzájárult ahhoz, hogy az új egyházmegye központja is Szombathely lett. A 17–18. századi kánoni vizitációk jegyzőkönyveiből megállapítható, hogy a középkorban jóval több plébánia működött a területen, mint amennyit a reformáció után vissza tudtak állítani.

Mivel a nagy kiterjedésű győri, veszprémi és zágrábi püspökségek kormányzása a 18. századra egyre nagyobb nehézséget jelentett, megosztásuk szükségessé vált.

A Szombathelyi Egyházmegyét Mária Terézia királynő hívta életre a magyar királyi főkegyúri jog alapján 1777. február 17-én, amit VI. Piusz pápa június 16-án hagyott jóvá. A győri püspökségtől megkapta egész Vas vármegyét 87 plébániával, a veszprémitől az akkori zalaegerszegi esperesi kerületet 16 plébániával, a zágrábitól pedig a Murán inneni területet szintén 16 plébániával.

Az egyházmegye első püspökévé Szily Jánost nevezték ki, védőszentjéül pedig Szent Mártont választották. A máig fennálló központi épületek (székesegyház, püspöki palota, volt szeminárium) jórészt mind az ő tetterejét hirdetik. Utódai az általa megvetett alapokon építették tovább az egyházmegyét.

A 19–20. század fordulóján a hatosztályos iskolarendszerben 392 katolikus iskola működött az egyházmegyében. A plébániák száma ugyanakkor 188 volt, s a plébániatemp-

lomokon kívül további 226 filiális templom és kápolna állt fenn.

1920-ban, a trianoni békediktátum nyomán 57 plébánia 100.000 hívővel Ausztriához került. Az I. világháború és a gazdasági világválság nagy nehézségeket okoztak a lelkipásztori szolgálatban is. Ennek ellenére több mint 20 új plébániát és önálló lelkészséget állítottak fel. Létrehozták az Egyházmegyei Takarékpénztárat és a Martineum Nyomdát. 1927-ben egyházmegyei zsinatot tartottak.

Az egyházmegye mai területe a muraközi rész végleges elcsatolásával alakult ki a II. világháború végén.

Az 1945. március 4-én lebombázott szombathelyi székesegyházat két év alatt sikerült helyreállítani. A szocializmus időszakában egyházmegyénk papjai és hívei is jobbra a túlélésre rendezkedtek be, bár kisebb helyi kezdeményezések (ifjúsági csoportok, plébániai kisközösségek) már az 1970–80-as években megkezdték működésüket.

A rendszerváltás után megindult a vallási élet fellendülése, katolikus oktatási, kulturális és szociális intézmények létrehozásával, a teológiai oktatás megszervezésével. Sok új templom és plébániaház is épült.

A férfi-női szerzetesrendek a kezdetektől jelen voltak az egyházmegye területén: a bencések, ciszterciek, domonkosok, ferencesek, premonstreiek, majd később a szaléziak mellett mintegy 20 női közösség végezte szolgálatát a hívek körében.

Inzsöl Richárd

„Fel nagy örömré”

Egy néptanító karácsonyi éneke

A Nagy Könyv felmérés eredménye szerint Magyarország kedvenc regénye az Egri csillagok. Szerzőjét, Gárdonyi Gézárt prózaíróként tartja számon a közvélemény, kevesen tudják, hogy verseket is írt, sőt zenét is szerzett. Pedig a Szentírás vasárnapján, Szent Jeromos ünnepén nemegyszer elhangzik a templomokban Írás a Bibliába című költeménye, mely e sorokkal kezdődik:

*Ez a könyv a könyvek könyve,
Szegény ember drágagyöngye.
Égi harmat lankadtaknak,
Világosság földi vaknak.
Bölcsességnek arany útja:
Baldog, aki rátalál!
Szomjas lelkek forrás-kútja,
Hol pohárral Krisztus áll.*

Talán arra sem figyelnek fel sokan, hogy egyik legnépszerűbb karácsonyi népénekünk szövegírójaként és zeneszerzőjeként is Gárdonyi Gézárt tüntetik fel az énekeskönyvek. A Fel nagy

örömré kezdetű énekről van szó, mely 1882-ben, Devecserben került ki az akkor 19 éves néptanító tolla alól:

*Fel nagy örömré, ma született,
Aki után a Föld epedett.
Mária karján égi a lény,
Isteni kisded szűznek ölen.
Egyszerű pásztor, jöjj közelebb,
Nézd a te édes Istenedet!*

Gárdonyi édesapja citerázott, fuvalázott, gitározott. Az író örökölte a zenei tehetséget, hegedűn, orgonán, pianínón cimbalmon is játszott, jónevű tanárok képezték. Devecserben Tima Lajos főtanító biztatta zenélésre és zeneszerzésre. Később Gárdonyi őrizte a kor híres cigányprimásainak, Ányos Lacinak és Dankó Pistának a hegedűjét, utóbbinak cimbalma is látható egri lakásán. Mikor Dankó meghalt, leszedte hegedűjéről a húrokat, és borítékba tette őket ezzel a felirattal: „Ezek a húrok a Dankó Pista hegedűjéről valók. Aznap szedtem le őket,

mikor Pista meghalt. Többet ember ne játsszék rajtuk.” Több Dankó-dalnak szövegírója Gárdonyi.

Visszatérve a devecseri időszakra – 1882 szeptemberétől 1883 végéig tanított itt Gárdonyi, akkor még Ziegler Géza-ként – tudjuk, hogy temetési éneket szerzett vegyeskarra, és hegedűdarabokat is komponált. Egy visszaemlékezés szerint sosem vitte be hegedűjét az iskolába. Szegény ember volt, egy bugyorral érkezett. Gyakran imádkozott, idekerülésének hónapjából maradt ránk egy imájának szövege: „Uram, add szent kegyelmedet... Segíts küzdelmeimben. Őrizz meg minden bajtól, hogy Téged zavar-

talatul szerethesselek, mert csak Te vagy az, akit szeretni tudok határtalanul és lángoló szívvel. Te vagy az én egyetlen és legönzletlenebb atyám...”. 2002 óta a Szent Antal-templom falán tábla emlékeztet a híres karácsonyi ének születésére, az író domborműve Lesenyei Márta munkája.

A Fel nagy örömré kezdetű ének először Győrött jelent meg a Tanítóbarát című folyóirat mellékleteként. Liturgikus közegben elsőként a győr-szigeti Szent Rókus-plébániatemplomban csendült fel. A népéneket két-három versszakkal éneklük, negyedik versszak nyomtatásban nem jelent meg, egy korabeli győri szabómester emlékezete szerint így hangzik:

*Jöjjetek hozzá, imádjátok,
Aki mindenkit ma megváltott,
Boruljatok le itt előtte,
Szívetek adjátok érette.
Egyszerű pásztor is leborul,
Előtte a földig lehajol.*

A karácsonyi dal Cseh Tamás édesapjának kedvence volt. A nagybeteg énekes a Kalácska együttes tagjainak biztatására rögzítette, ez volt utolsó felvétele.

A Néptanítók Lapja 1887-es évfűzű száma szintén szép Gárdonyi-éneket közöl Karácsonyi ének címmel. Végezetűl álljon itt ennek két első strófája:

*Mily ragyogó fény árad az éjben!
Betlehem úszik fény özönében.
Égi csodának nyílt meg az ég!
Szent örömré zeng angyali nép:
Megszületett a Jézus!*

*Ébred a pásztor mennyei szóra,
Álmainál szebb drága valóra:
Menjetek! Ó, hol glória zeng,
S a kicsi hajlék fénybe dereng:
Megszületett a Jézus!*

Szauer Ágoston

„Nem vonakodom a munkától”

Barátaim, akik erre jöttök, hajtsátok meg kissé a fejeteiket. Az Úr szolgálói laknak itt. Fáradtan és talán betegen is, súlyos betegen. Szolgáltak, ahogy bírtak, ahogy a körülményeik engedték. Aztán egy nap, egy kórházban töltött éjszaka után kiderült, hogy nem megy tovább. Az egyre súlyosbodó kereszttel – amelynek léte világos, vagy ha nem is – ők a hívek seregével élnek azóta is.

A Papi Otthon általában csendes. Az itt élő atyák közül többen segítenek valamelyik plébánián, mások nem mozdulnak ki, mert egyedül nem tudnak, vagy inkább csak az otthon területén közlekednek. A Papi Otthon működéséről és filozófiájáról Gerencsér Tamásné Enikővel, az otthon vezetőjével beszélgettünk, majd néhány a Papi Otthonban lakó atyát szólaltattunk meg.

2002-től nővérként dolgoztam a Papi Otthonban, majd 2010. szeptember 1-jétől lettem annak vezetője. Otthonunkban 10 nővér dolgozik, közülük nyolcan szakképzettek, valamint két segítő technikai dolgozó. Szerencsések vagyunk, mert az itt élők létszámának megfelelő a dolgozók száma.

Az idős emberek szolgálata bizonyos értelemben különleges elhivatottság. Mi ösztönözte erre?

Az idős emberek szeretetét otthonról hoztam. Egészen fiatal koromtól kezdve gondoztam otthon idős nagyszüleimet, rokonainkat. Ez számomra természetes volt. Első végzettségem szerint műtősnő voltam a kórházban. Aztán ide kerültem. Nagyon tetszett a családias légkör. Persze tanultam tovább, hogy ebben a munkában is helyt tudjak állni.

Hogyan fogalmazná meg a Papi Otthon filozófiáját?

Tisztességgel dolgozunk, cselekszünk, élünk. Az itt dolgozóktól elvárjuk, hogy munkájuk alapja az empátia, a támogató magatartás legyen, hogy ez által intézményünk

a lakóinak tényleges otthona legyen. Nem rutinból, nem csupán szolgáltatásként végezzük feladatainkat, hanem igyekszünk az adott személyhez igazítani tennivalóinkat. Otthonunkban minden lakó fontos élete utolsó percéig.

A magas szakmai követelmények mellett az otthon napi-rendje tükrözi leginkább, hogy papok élnek itt. Kápolnánkban minden nap szentmise van, délutánonként valamilyen közös ima. Az egyházi év ünnepeit is megtartjuk. Számomra különleges a június hónap, amikor az atyák pappá szentelésének évfordulóit vannak. Ezt mindig emelkedett, szép ünnepé igyekszünk tenni. És persze a karácsony. Ekkor valóban sokan jönnek műsorral és köszöntővel hozzánk. Szenteste a püspök atyák és a kispapok kedvessége nagy örömet jelent mindenkinek a házban.

Schneller János atyát először csak hírből ismertem. Arról, hogy Szentpéterfán kiemelkedően szép hitélet zajlik. Most a Papi Otthonban beszélgettünk.

Milyen feladatai vannak mostanában?

Minden vasárnap kimegyek Szentpéterfára. Segítek a jelenlegi plébánosnak. Örömmel teszem, szívesen szolgálom a horvát nyelvű híveket, akik szeretnek a saját nyelvükön énekelni a szentmisén. Szeretnék természetesen nyugdíjas koromban is papként működni, a hívek szolgálatára lenni. A pap hivatása Jézus szava szerint az, hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja az életét, váltságul sokakért. Imádságomban mindig megemlékezem a volt híveimről, és kérem Istent új papi hivatásokért.

Megosztaná az olvasókkal valamilyen szép emlékét?

Nagyon lelkesítő volt számomra Nyőgerben és még 3 faluban 360 hittanos gyermeket tanítani. Biciklivel jártam a falvakat, de az is jó volt. Aztán kántorizálni is tanítottam többeket. Plébánosi helyeimen a templom felújításánál vagy más templom körüli munkákban szerettem együtt dolgozni a híveimmel. Nagyon jól megértettük egymást. Ezt a szolgálatot is Jézustól tanultam.

Nagy József atya több helyen is volt káplán, plébános az egyházmegyében. Egyéni, de mindig Jézustól kiinduló gondolkodásmódja, prédikációi, lelki vezetése sokakat zökkentett ki addigi kényelmes életmódjukból. József atya a Papi Otthonban tovább munkálkodik.

A feladatom az, hogy tudjam az apostolok fülével hallgatni Jézust. Kérdezem Jézust: Hol van Isten Országá? Isten Országá bennetek van, köztetek van. Ebben a házban, ahol élek, Jézusra hallgatok. Ez a Jézusra hallgatás kell, hogy kitöltse az életemet. Ez a lényeg az én életemben. Hálás vagyok Konkoly püspök úrnak, hogy annak idején több bizottsági összejövetelen részt vehettem Budapesten az egyházmegye küldöttéként. Az Unio Cleri mozgalomnak kezdettől tagja vagyok. Az Unio Cleri-nek három fontos oszlopa van: hetente egy óra szentségimádás az egyházmegye papjaiért; látogassak meg minden héten egy paptestvért; nem mondok rosszat paptestvéremről, sem rossz hírt nem adok tovább róla. Ha rossz hírt hallok, engesztelék, áldozatot hozok érte.

Ez itt sem változott. Csak a formája lett más.

Lélekben ott vagyok a kápolnában, és hetente szentségimádást végzek egy paptestvéért, az egyházmegye papjaiért. Bár nem tudok egyedül kimenni a szobámból, de lélekben igen. Csak sematizmus (papi névtár) kell. Az egyházmegye egy-egy papját lélekben meglátogatok, ott vagyok, kísérem, imádkozom. Élem az evangéliumot. Nem vagyok semmitől elzárva. Fizikailag nem tudok ott lenni, de lélekben igen. Isten egymaga elég. Ebben a házban is elég. Egy pap jön, aki minden héten meglátogat, Orbán István.

Hencz Ernő atyát az első hittanversenyek egyikén ismertem meg. Hittanosaim valahol éppen feleltek, és eléggé izgultam értük. Ernő atya kedves humorával nyugtatott, mely szerint nem fogják a fejüket venni.

Ernő atya szerint milyennek kell lenni a Papi Otthonnak?

Érezzék meg a gondozottak, hogy az ápoló kezek mögött ott van a gondozók szíve. A kórházi kezelés után úgy éreztem, hogy itt a nővérek hozzák az irgalmas samaritánus olaját. Nagy szükségem volt erre.

Milyen papi feladatokat vállal most Ernő atya?

Amire eróm van: gyóntatok, misézek.

Ernő atya imádságaiban különösen kikért imádkozik?

Ilyen gazdag soha nem voltam, mint amióta kevés a meghatározott intencióm (miseszándékomból). Az öregség ajándéka a múlt átgondolása, feldolgozása a szentmisék elmondásával. Annyi mindent meg tudok köszönni, amire a leterhelt napokban nem gondolhattam. Sok minden jut eszembe: például azok a papok, akik életem útját egyengették. Aztán végiggondolom, azokat a helyeket, ahol voltam: Csesztreggel kezdve Zalászentgyörgyön át, Náraiival bezárva. Élőkért, megholtakért imádkozom. Lélekben végigjáróm a temetőket. Jó a kedves ismerősöket az irgalmas Jézusnak ajánlani.

Németh Károly atya Letenyén volt esperesplébános, és aranymiséje után költözött a Papi Otthonba.

Károly atya az otthon lelki vezetője. Milyen feladatot jelent ez ön számára?

Elsősorban megtiszteltetés. A feladatot Tóth Ferenc atyától vettem át. Szeretettel, figyelemmel kísérem az atyák lelki, pszichológiai helyzetét, életét. Köztük vagyok, köztük élek, igyekszem segíteni, ha kérnek. Minden nap a szentmisén koncelebrálunk. Ha az éppen soros pap nem tudja a koncelebrációt vezetni, én vagyok az állandó helyettes. Az otthon vezetőjének munkáját azzal igyekszem segíteni, hogy az intézmény dolgairól papi szempontból tudok beszélni.

Gyóntató a Székesegyházban.

Amikor ide kerültem, azt kértem a püspök úrtól, hogy gyóntató lehessenek. Kezdetből ott voltam a Brenner iskola diákmiséin, a plébániai hittanosok gyóntatási alkalmain, és a kollégista diákok gyóntatásában is részt vettem.

Ön szerint mi a fő feladata az otthonnak?

A fő feladat az, hogy a munkájukat hosszú időn át végzett, elfáradt papok idős korukra megnyugodjanak, és legyenek nekik biztos gondozóik. Akik ide bejönnek, ha őszinték, igen is beismerik, hogy jó otthonunk van.

Különleges imaszándékai vannak?

Imádkozom a családomért, rokonaimért. Imádkozom minden nap az otthonért, a régi ismerőseimért, minden mise után imádkozom a volt híveimért.

Paptársak közül meg szokták önöket látogatni?

Igen, akinek káplánjai voltak például. Rekollektciókor vagy székesegyházi ünnepségek kapcsán. Szívesen várjuk a paptestvéreket, bár tudjuk, elfoglaltak.

Az otthon csendesnek látszik. Folyosóin a nővérek halk léptei. Egy-egy szobaajtó nyílik. Köszönés, néhány érdeklődő szó. Az ebédlőben vacsorához terítenek. A lift is megindul.

Salamon Viktória

Az újév elé

Sajnos a Martinus előállítási költségei a 2015-ös évben növekedni fognak, így három év után ismét emelni kényyszerülünk havilapunk árát. Januártól 150 Ft helyett 170 Ft-ért lesz megvásárolható újságunk a plébániákon és a Martinus Könyvesboltban.

Am jó hírünk is van: ahogyan azt már október óta tapasztalhatják kedves olvasóink, kiadványunk egyre szebb ruhát ölt magára, köszönhetően a Martinus Kiadó munkatársának, Somogyi Edinának. Igyekszünk a szép külsőhöz továbbra is tartalmas belsőt társítani.

Végül pedig ilyenkor szokásos bejelentésünket tesszük meg: januári számunk – az ünnepek miatti leállások következtében – a megszokottnál később, a hónap közepén jelenik meg.

A Szentatya december havi imaszándékai

Egyetemes szándék: Hogy a Megváltó születése hozzon békét és reményt minden jó szándékú ember életébe.

Evangelizációs szándék: Hogy a szülők igaz evangelizátorok legyenek, továbbítva gyermekeiknek a hit különleges ajándékait.

A HÓNAP KÖNYVE

ŐSÖK, ELŐDÖK, KORTÁRSOK, UTÓDOK KÖRÉBEN BATTHYÁNY HERCEGORVOS

„Nagyapámról, Boldog Batthyány-Strattmann Lászlóról elég sok könyv látott napvilágot az elmúlt harminc évben. Úgy érzem, hogy ez a most megjelent kiadvány az összes eddig megjelentnél alaposabb, részletesebb, pontosabb. A szerző apró mozaikokból, naplókivonatokból, újságcikk-részletekből, kortárs emberek, orvoskollégák és betegek idézeteiből rakja össze a képet, amiből az olvasó megismerheti ezt a szentéletű embert és családját, fiatal korától egészen a sajnos túl korai haláláig.”

Batthyány Bálint

**A KIADVÁNY 2014. DECEMBER 1. ÉS 22. KÖZÖTT
1.690 FT HELYETT 1.000 FT-OS EGYSÉGÁRON
VÁSÁROLHATÓ MEG A MARTINUS KÖNYVESBOLTBAN.**

**A FENTI ÁR A SZÁLLÍTÁSI DÍJAT NEM TARTALMAZZA!
5 DB VAGY A FÖLÖTTI MEGRENDELÉS ESETÉN A POSTAKÖLTSÉGET ÁTVÁLLALJUK!**

Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó + Martinus Könyvesbolt
9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. + 9701 Szombathely, Pf. 41.
Telefon: 94/513-191 + Mobil: 30/659-7320 (mátrix)
E-mail: info@martinuskiado.hu + Webáruház: www.martinuskiado.hu

